

RÅDETS HENSTILLING

af 9. juli 2013

om Rumæniens nationale reformprogram for 2013 og med Rådets udtalelse om Rumæniens konvergensprogram for 2012-2016

(2013/C 217/17)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker⁽¹⁾, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til konklusionerne fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Den 26. marts 2010 godkendte Det Europæiske Råd Kommissionens forslag til en ny strategi for beskæftigelse og vækst, Europa 2020, baseret på en øget samordning af de økonomiske politikker, som fokuserer på de nøgleområder, hvor der skal gøres en særlig indsats for at øge EU's potentiale for bæredygtig vækst og konkurrenceevne.
- (2) Rådet vedtog den 13. juli 2010 en henstilling om de overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og Unionens økonomiske politikker (2010-2014) og den 21. oktober 2010 en afgørelse om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker⁽²⁾, som tilsammen udgør de »integrerede retningslinjer«. Medlemsstaterne blev opfordret til at tage de integrerede retningslinjer i betragtning i deres nationale økonomiske politik og beskæftigelsespolitik.
- (3) Den 29. juni 2012 vedtog medlemsstaternes stats- og regeringschefer en vækst- og beskæftigelsespagt, som

udgør en sammenhængende ramme for indsatsen på nationalt plan og på EU-plan samt i euroområdet under anvendelse af alle tilgængelige løftestænger, instrumenter og politikker. De traf beslutning om tiltag, der skal iværksættes af medlemsstaterne, og forpligtede sig navnlig fuldt ud til at nå målene i Europa 2020-strategien og gennemføre de landespecifikke henstillinger.

- (4) Den 10. juli 2012 vedtog Rådet en henstilling⁽³⁾ om Rumæniens nationale reformprogram for 2012 og afgav sin udtalelse om Rumæniens konvergensprogram for 2012-2015.
- (5) Den 28. november 2012 vedtog Kommissionen den årlige vækstundersøgelse, som markerede starten på det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker 2013. Den 28. november 2012 vedtog Kommissionen ligeledes på basis af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer⁽⁴⁾ rapporten om varslingsmekanismen, hvori Rumænien ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der ville blive gennemført en dybdegående undersøgelse.
- (6) Europa-Parlamentet har været behørigt inddraget i Det Europæiske Semester i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 1466/97 og vedtog den 7. februar 2013 en beslutning om beskæftigelse og sociale aspekter i den årlige vækstundersøgelse for 2013 og en beslutning om bidraget til den årlige vækstundersøgelse 2013.
- (7) Den 14. marts 2012 tilsluttede det Europæiske Råd sig prioriteterne med henblik på sikring af finansiel stabilitet, finanspolitisk konsolidering og tiltag til fremme af vækst. Det understregede behovet for at fortsætte en differentieret og vækstfremmende finanspolitisk konsolidering, genetablere normale lånemuligheder i økonomien, fremme vækst og konkurrenceevne, håndtere arbejdsløsheden og de sociale konsekvenser af krisen og modernisere den offentlige forvaltning.
- (8) Den 30. april 2013 forelagde Rumænien sit nationale reformprogram for 2013 og sit konvergensprogram for perioden 2012-2016. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen.
- (9) Baseret på vurderingen af konvergensprogrammet i henhold til forordning (EF) nr. 1466/97 er Rådet af den opfattelse, at det makroøkonomiske scenarie, der danner

⁽¹⁾ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

⁽²⁾ Opretholdt for 2013 ved Rådets afgørelse 2013/208/EU af 22. april 2013 om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker (EUT L 118 af 30.4.2013, s. 21).

⁽³⁾ EUT C 219 af 24.7.2012, s. 72.

⁽⁴⁾ EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25.

grundlag for de budgetmæssige fremskrivninger i programmet, er realistisk og i overensstemmelse med vurderingen i Kommissionens tjenestegrenes prognose fra foråret 2013. På grund af Rumæniens betydelige konsolideringsindsats og i overensstemmelse med Rådets henstilling nedbragte Rumænien sit offentlige underskud til under 3 % i 2012. Konvergensprogrammet opstiller en mellemfristet budgetmålsætning på -1 % af BNP (tidligere - 0,7 % af BNP), som er i overensstemmelse med kravene i stabilitets- og vækstpacten. Programmet skitserer en budgetstrategi, der har til formål at sikre den mellemfristede budgetmålsætning i 2014, der — som genberegnet af Kommissionens tjenestegrene ved anvendelse af den i fællesskab aftalte metode — svarer til opfyldelse af den mellemfristede målsætning i 2015. Fremskridt strukturelt set i retning af den mellemfristede målsætning er over 0,5 % af BNP i 2013 og omkring 0,4 % i 2014. Stabilitets- og vækstpactens benchmark for udgifter blev opfyldt i programperioden. Tilpasningen vil især finde sted i begyndelsen af 2013 med indtægtsforøgende foranstaltninger, herunder mindskelse af fradragsberettigede udgiftsposter, forbedring af beskatningen på landbrugsområdet, indførelse af en ekstraordinær afgift efter liberaliseringen af gaspriser og indførelse af en særlig afgift på transmission af elektricitet og gas. Hovedrisiciene for konvergensprogrammet vedrører yderligere mulige finansielle korrektioner i forbindelse med udnyttelse af EU-midler, eller finansiering af prioriterede projekter via det nationale budget, fornyet akkumulering af restancer, navnlig på lokalt forvaltningsniveau, og begrænsede fremskridt med omstrukturering af statsejede virksomheder. Rumæniens offentlige gæld er stadig forholdsvis lav og udgjorde 37,8 % af BNP i 2012. Den forventes at stige til 38,6 % i 2014, men vil forblive under pænt tærsklen på 60 % af BNP i programperioden.

- (10) Efter en anmodning fra Rumænien den 17. februar 2011 forhandlede Kommissionen og IMF et forebyggende økonomisk tilpasningsprogram med de rumænske myndigheder. I forbindelse med Unionens forebyggende bistand forpligtede Rumænien sig til at gennemføre et omfattende økonomisk-politisk program med særligt fokus på strukturelle reformforanstaltninger, der skal forbedre arbejds- og produktmarkederne og øge den rumænske økonomis modstandsdygtighed og vækspotentiale. Samtidig har det nævnte program sikret, at den finanspolitiske konsolidering fortsætter, at skatteforvaltningen reformeres, at forvaltning af og kontrol med offentlige finanser forbedres, og at der gennemføres reformer i Rumæniens eksterne og monetære politik og i politikken vedrørende finansiell stabilitet og finansielle markeder. I marts 2013 anmodede Rumænien formelt om en tremåneders forlængelse af IMF-programmet. Muligheden for at trække på midler under EU-programmet udløb ved udgangen af marts 2013, og den endelige programevaluering vil finde sted ved udgangen af juni 2013.
- (11) Rumæniens budgetstilling er forbedret med et budgetunderskud, der faldt til under 3 % i 2012 og en

yderligere forventet finanspolitisk konsolidering for 2013. Dårlig håndhævelse af skattelovgivningen er en stor udfordring for Rumæniens skattesystem, navnlig hvad angår moms og skat på arbejde. Miljøafgifterne ligger under EU-gennemsnittet. Selv om Rumænien ikke står over for en risiko for finanspolitisk stress på kort eller mellemlang sigt, er der en mellemlang risiko på lang sigt på grund af aldersrelaterede udgifter. Der er problemer med hensyn til pensionssystemets holdbarhed og hensigtsmæssighed på grund af et lavt antal beskæftigede bidragsydere i forhold til antallet af pensionerede. Rumænien er nu en af de to medlemsstater, der endnu ikke har besluttet at ensrette pensionsalderen for mænd og kvinder, og beskæftigelsesfrekvensen for ældre arbejdstagere (41,4 % i 2012) er betydeligt under EU-gennemsnittet. Den rumænske regering har besluttet at fortsætte pensionsreformen og at inddrage arbejdsmarkedets parter i udformningen af reformen og at udvide ejerskabet hertil.

- (12) Sundhedssektoren i Rumænien viser store uligheder med hensyn til adgang til de udbudte ydelser og deres kvalitet. Det skyldes bl.a. en ineffektiv ressourceanvendelse og for dårlig forvaltning. Der er iværksat reformer, der skal gøre sundhedssektoren mere effektiv, men det er nødvendigt med en yderligere indsats. Systemet kunne gøres mere omkostningseffektivt ved at nedbringe den overdrevne brug af hospitalsindlæggelser og ved at styrke den primære sundhedspleje og henvisningssystemerne.
- (13) Rumænien havde fortsat en lav beskæftigelsesfrekvens på 63,8 % i 2012, selv om der var tale om en mindre forbedring i forhold til 62,8 % året før. Det vil fortsat være en udfordring for landet at nå dets Europa 2020-mål på 70 % inden 2020. Rumæniens arbejdsproduktivitet er fortsat en af de laveste i Unionen. Kvaliteten af den offentlige jobaktivering, jobsøgning og omskoling er fortsat forholdsvis lav. Begrænset administrativ kapacitet giver hverken mulighed for at føre aktive arbejdsmarkedspolitikker ved hjælp af individualiserede tjenester af høj kvalitet eller for en bedre integration af aktive og passive arbejdsmarkedspolitikker. Den voksne befolknings deltagelse i livslang læring er fortsat på et meget lavt niveau, hvilket med 1,6 % i 2011 er betydeligt under gennemsnittet i EU, der er på 8,9 %. Beskæftigelses- og erhvervsfrekvensen for unge var blandt de laveste i Unionen i 2012 med henholdsvis 23,9 % og 30,9 %, mens ungdomsarbejdsløsheden nåede op på 22,7 % i 2012. Rumænien andel af unge, som hverken er i beskæftigelse eller under almen uddannelse eller erhvervsuddannelse, der var på 16,8 % i 2012, er stor og stigende.
- (14) Fattigdomsbekæmpelse er fortsat en stor udfordring. I 2011 var 40,3 % af befolkningen i risiko for fattigdom og social udelukkelse, dvs. næsten tredjedele flere end EU-gennemsnittet på 24,2 %. Børn er den mest udsatte gruppe (49,1 %). Sociale overførsels (eksklusive pensioner) bidrag til bekæmpelse af fattigdom ligger mærkbart

- under sociale overførsels gennemsnitlige effektivitet i Unionen, både for befolkningen generelt (23,7 % i Rumænien mod 37,5 % i Unionen i 2011) og børn (22 % sammenlignet med 42,8 % i Unionen). De sociale ydelsers ringe udbredelse, dækning og hensigtsmæssighed er en udfordring for de sociale ydelsers effektivitet med hensyn til fattigdomsbekæmpelse. Hvad angår social bistand, blev der i 2012 vedtaget forskellig lovgivning som opfølgning på reformen i 2011. Vedtagelsen af den resterende lovgivning vil være et vigtigt skridt hen imod fuld gennemførelse af reformen. Forbindelsen mellem aktiveringsforanstaltninger kunne styrkes yderligere. Gennemførelsen af den nationale strategi for integration af romaer startede i 2012, men resultaterne er beskedne. Det er nødvendigt med en bedre koordinering mellem de forskellige aktører for at sikre en effektiv gennemførelse af strategien, herunder tildeling af finansiering.
- (15) Loven om uddannelse fra 2011 med en omfattende reform, der fastsætter en langsigtet dagsorden for et kvalitetsløft af uddannelse på alle niveauer, er endnu ikke fuldt operationel. For at sikre en succesfuld gennemførelse af uddannelsesreformen skal der afsættes de nødvendige finansielle og menneskelige ressourcer til at opbygge administrativ kapacitet og politikudformning. Rumænien står over for en stor udfordring, hvad angår en højnelse af kvaliteten af det almene uddannelsessystem og erhvervsuddannelsessystemet. Skolefrafald udgør en betydelig udfordring. I Rumænien var skolefrafaldet på 17,4 % i 2012, hvilket er godt over både EU-gennemsnittet på 13,5 % og det nationale mål på 11,3 %. Der er stadig problemer i landdistrikter og fjernliggende områder og for romaer. Rumænien mangler også dataindsamlingsmekanismer for skolefrafald; en samlet strategi, der vedtages i år, skulle hjælpe i den henseende. Adgang til førskoleundervisning og børnepasningsmuligheder af god kvalitet og til overkommelige priser er problematisk. Misforhold mellem kvalifikationer og efterspørgsel på arbejdsmarkedet er karakteristisk for et stort antal programmer for erhvervsuddannelse og videregående uddannelse, og det lave niveau for erhvervsrelaterede færdigheder er en særlig udfordring. Den høje arbejdsløshed for personer, der har afsluttet en videregående uddannelse, samt overkvalificering gør en yderligere tilpasning af de videregående uddannelser til arbejdsmarkedet til en vigtig prioritet. Der blev konstateret positive, men langsomme fremskridt med overgangen fra institutionel til alternativ pasning af børn, som mangler forældreomsorg, men der kræves en yderligere indsats.
- (16) Ringe administrativ kapacitet er et centralt problem for Rumænien. Den offentlige forvaltning er præget af inkomplekse retlige rammer, hyppig anvendelse af nøddekreter, ringe samarbejde mellem ministerier og et overdrevent bureaukrati. Den lider ligeledes under manglende kompetencer, manglende åbenhed om personaleansættelser og stor udskiftning i den øverste ledelse. En ringe administrativ kapacitet bidrager til en ringe udnyttelse af EU-midler. Målet for udnyttelse af EU-midler ved udgangen af 2012 i henhold til EU's finansielle støtteprogram blev langt fra nået. Den samlede udnyttelse ved udgangen af 2012 var på 5,53 mia. EUR eller 20,2 % af de samlede struktur-, samhørigheds- og landbrugsmidler. Det var 2,47 mia. EUR under målet på 8 mia. EUR, der var programmets mål for udgangen af 2012. Udnyttelsen af struktur- og samhørighedsmidler forbedredes fra 7,5 % ved udgangen af april 2012 til 15,2 % ved udgangen af maj 2013. For yderligere at forbedre risikoen for frigørelse af midler i 2013 er det nødvendigt, at de rumænske myndigheder bl.a. fokuserer på foranstaltninger, der vil gøre forvaltnings- og kontrolsystemerne for EU-midler mere effektive, og som vil styrke den administrative kapacitet i de offentlige indkøbssystemer.
- (17) Rumænien står over for en række udfordringer med hensyn til økonomisk konkurrenceevne, da produktiviteten i industrien og servicesektoren er lav. Et dårligt erhvervsklima og lav støtte til forskning og udvikling (FoU) udgør store udfordringer. Forbedringer af erhvervsklimatet bør indgå i en bredere, sammenhængende e-forvaltningsstrategi, der kan fremme en administrativ kultur med åbenhed og retssikkerhed og give bedre offentlige onlinetjenester. Rumænien bør også bestræbe sig på at lette adgangen til finansiering og nedbringe små og mellemstore virksomheders (SMV'ers) administrative byrde. FoU-aktivitetsniveauet er ekstremt lavt (0,48 % i 2011), og investeringernes effektivitet skal forbedres mærkbart. Investorer inden for FoU skal prioritere aktiviteter, der har potentiale til at tiltrække private investeringer. Rumænien bør også styrke de intellektuelle ejendomsrettigheder med henblik på en øget kommercialisering af forskningsresultater.
- (18) Rumænien har en ringe konkurrence og effektivitet i energi- og transportsektoren. Ineffektivitet og mangel på gennemsigthed i forvaltningen af statsejede virksomheder i disse sektorer er en stor udfordring. Øget energi-effektivitet i bygninger, fjernvarmesystemer, industri og transporter er endnu en vigtig udfordring. Rumænien er den tredje mest energiintensive økonomi i Unionen, idet landets energiintensitet er 2,5 gange højere end EU-gennemsnittet. Landet er ligeledes den tredje mest kulstofintensive økonomi i Unionen. Beboelsesbygninger i Rumænien bruger otte gange mere energi end gennemsnittet i EU-15 på grund af et ineffektivt fjernvarmesystem og det forhold, at bygningerne ikke er isoleret tilstrækkeligt. Integrationen af Rumæniens el- og gasmarkeder i EU-markederne er fortsat ufuldstændig, og der er endnu ikke etableret grænseoverskridende gassammenkoblinger.
- (19) Som led i Det Europæiske Semester har Kommissionen gennemført en omfattende analyse af Rumæniens økonomiske politik. Den har vurderet det nationale reformprogram og konvergensprogrammet. Kommissionen har ikke blot taget hensyn til deres relevans for en holdbar finanspolitik og socioøkonomisk politik i Rumænien, men også til, i hvor høj grad de er i overensstemmelse med EU's regler og retningslinjer, da der er behov for at styrke Unionens samlede økonomiske

styring, ved at der fra EU-niveau gives input til kommende nationale beslutninger. Kommissionens henstillinger inden for rammerne af Det Europæiske Semester er afspejlet i henstilling 1-8 nedenfor.

- (20) På baggrund af denne vurdering har Rådet gennemgået konvergensprogrammet, og Rådets udtalelse⁽¹⁾ afspejles især i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Rumænien i perioden 2013-2014 træffer følgende foranstaltninger med henblik på at:

1. Gennemføre EU's/IMF's finansielle støtteprogram.
2. Sikre en vækstfremmende finanspolitisk konsolidering og gennemføre budgetstrategien for 2013 og fremover som planlagt for at sikre, at den mellemsigtede målsætning opfyldes i 2015, samt overholde benchmarket for udgifter. Forbedre skatteopkrævningen ved at gennemføre en samlet strategi for håndhævelse af skattelovgivningen og bekæmpe sort arbejde. Sideløbende undersøge, hvordan miljøskatter i højere grad kan anvendes. Fortsætte pensionsreformen, der blev indledt i 2010, ved at ensrette pensionsalderen for mænd og kvinder og ved at fremme ældre arbejdstagers beskæftigelsesegnethed.
3. Fortsætte reformer af sundhedssektoren for at øge effektiviteten, kvaliteten og adgangen dertil, navnlig for dårligt stillede personer og afsidesliggende og isolerede samfundsgrupper. Nedbringe en overdreven brug af hospitalsindlæggelser, bl.a. ved at styrke ambulans behandling.
4. Forbedre arbejdsmarkedsdeltagelsen og arbejdsstyrkens beskæftigelsesegnethed og produktivitet ved at revurdere og styrke aktive arbejdsmarkedspolitikker for at skabe uddannelse og individualiserede tjenester og fremme livslang læring. Fremme kapaciteten for det nationale arbejdsformidlingskontor for at øge kvaliteten af og dækningen for kontorets tjenester. Med henblik på at bekæmpe ungdomsarbejdsløsheden hurtigt gennemføre den nationale plan til bekæmpelse af ungdomsarbejdsløshed, f.eks. gennem en ungdomsgaranti. Afhjælpe fattigdom, forbedre effektiviteten af sociale overførsler med særligt fokus på børn. Afslutte reformen af den sociale bistand ved at vedtage den relevante lovgivning og styrke forbindelserne til aktiveringsforanstaltninger. Sikre konkrete resultater med den nationale strategi for integration af romaer.
5. Fremskynde uddannelsesreformen, herunder opbygge administrativ kapacitet på både centralt og lokalt niveau, og

evaluere virkningen af reformerne. Fremskynde reformer af erhvervsuddannelse. Yderligere tilpasse videregående uddannelser til arbejdsmarkedets behov og forbedre adgangen for dårligt stillede personer. Gennemføre en national strategi til bekæmpelse af skolefravald med fokus på bedre adgang til førskoleundervisning af god kvalitet, herunder for romabørn. Fremskynde overgangen fra institutionel til alternativ pasning af børn, som mangler forældreomsorg.

6. Styrke forvaltningen og kvaliteten af institutioner og offentlige forvaltninger, bl.a. ved at forbedre kapaciteten til strategisk og budgetmæssig planlægning, gøre den offentlige service mere professionel ved at forbedre forvaltningen af de menneskelige ressourcer og styrke koordineringsmekanismerne mellem de forskellige forvaltningsniveauer. Mærkbart forbedre kvaliteten af reguleringer ved brug af konsekvensanalyser og systematiske evalueringer. Fremskynde bestræbelserne på at øge udnyttelsen af EU-midler, bl.a. ved at styrke forvaltnings- og kontrolsystemerne og forbedre offentlige indkøbsprocedurer.
7. Forbedre og forenkle erhvervs klimaet, bl.a. ved at nedbringe små og mellemstore virksomheders administrative byrder og gennemføre en sammenhængende e-forvaltningsstrategi. Lette og diversificere adgangen til finansiering for små og mellemstore virksomheder. Sikre tættere forbindelser mellem forskning, innovation og industri, navnlig ved at prioritere forsknings- og udviklingsaktiviteter, der har potentiale til at tiltrække private investeringer. Fremskynde indsatsen for at forbedre retssystemets kvalitet, uafhængighed og effektivitet med hensyn til at behandle sager og bekæmpe korruption mere effektivt.
8. Fremme konkurrence og effektivitet i netværksindustrier ved at sikre de nationale tilsynsmyndigheders uafhængighed og kapacitet og fortsætte ledelsesreformen i statsejede virksomheder i energi- og transportsektoren. Vedtage en omfattende langsigtet transportplan og forbedre bredbåndsinfrastrukturen. Fortsætte afskaffelsen af regulerede el- og gaspriser og forbedre energieffektiviteten. Forbedre den grænseoverskridende integration af energinetværk og fremskynde gennemførelsen af gassammenkoblingsprojekter.

Udfærdiget i Bruxelles, den 9. juli 2013.

På Rådets vegne
R. ŠADŽIUS
Formand

⁽¹⁾ I henhold til artikel 9, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1466/97.